

UITNODIGINGEN VAN DAVIDSFONDS OOSTENDE VAN DE JAREN 1886 en 1887

door Fernand Vyvey

“Het Davidsfonds in Oostende van 1882 tot 1921” verscheen in 1986 (1).

De samenstellers, Jos Declercq en Fernand Vyvey, beschikten niet over authentieke bronnen uit het archief van deze vereniging. Zij steunden zich op de nationaal uitgegeven jaarboeken (2). De hierin vermelde cijfers over de inrichting van een volksbibliotheek, het aantal boeken en de wekelijkse uitleningen waren weinig betrouwbaar. De samenstelling van het bestuur van de plaatselijke afdeling kon hieruit wel terug gevonden worden. Informatie over de georganiseerde ledenfeesten of winterfeesten, de sprekers en de door hen behandelde onderwerpen kon opgemaakt worden door de plaatselijke pers te raadplegen, maar niet alle jaargangen zijn bewaard gebleven (3).

De officiële stichtingsdatum van het Davidsfonds in Oostende is 20 april 1882, zeven jaar na de stichting van het Davidsfonds in Leuven op 15 januari 1875. Reeds in 1875 werd de wens uitgedrukt om ook in Oostende een afdeling te stichten. In West-Vlaanderen waren de eerste stichtingen in Brugge, Oostende, Roeselare, Poperinge en Diksmuide. Eind 1883 telde de afdeling Oostende 50 leden. De leden zijn vooral welgestelde burgers. De kleinste jaarlijkse ledenbijdrage is 5 frank en hiervoor ontving men de jaarlijks door het Davidsfonds uitgegeven werken. Men moet bedenken dat 5 frank overeen kwam met 3 dagen loon van een werkmans. In 1885 telde het Willemsfonds in Oostende 103 leden tegenover 135 voor het Davidsfonds. In 1887 kende de gemeenteraad een jaarlijkse toelage van 500 frank toe aan het Willemsfonds; de vraag voor steun aan het Davidsfonds werd niet in overweging genomen. Het aantal Davidsfondsleden steeg elk jaar tot 175 leden in 1890.

Advocaat Jos. Van Caillie werd de eerste voorzitter en bleef voorzitter vanaf de stichting tot 31 maart 1896.

Charles Dubois is ondervoorzitter vanaf de stichtingsdatum tot 1887. Dubois was bakker en woonde in de Kapellestraat 22. Charles Dubois is de vader van de latere kanunnik Karel Dubois, vooral bekend als de grote bezieler van de KSA in West-Vlaanderen.

Secretaris is Grégoire Neyts, drukker, die vanaf 1892 de nieuwe uitgever zal worden van ‘La Feuille d’Ostende’, het Franstalig orgaan van de katholieke partij in Oostende. ‘De Duinengalm’, de Vlaamse tegenhanger hiervan, zal eveneens door hem worden uitgegeven.

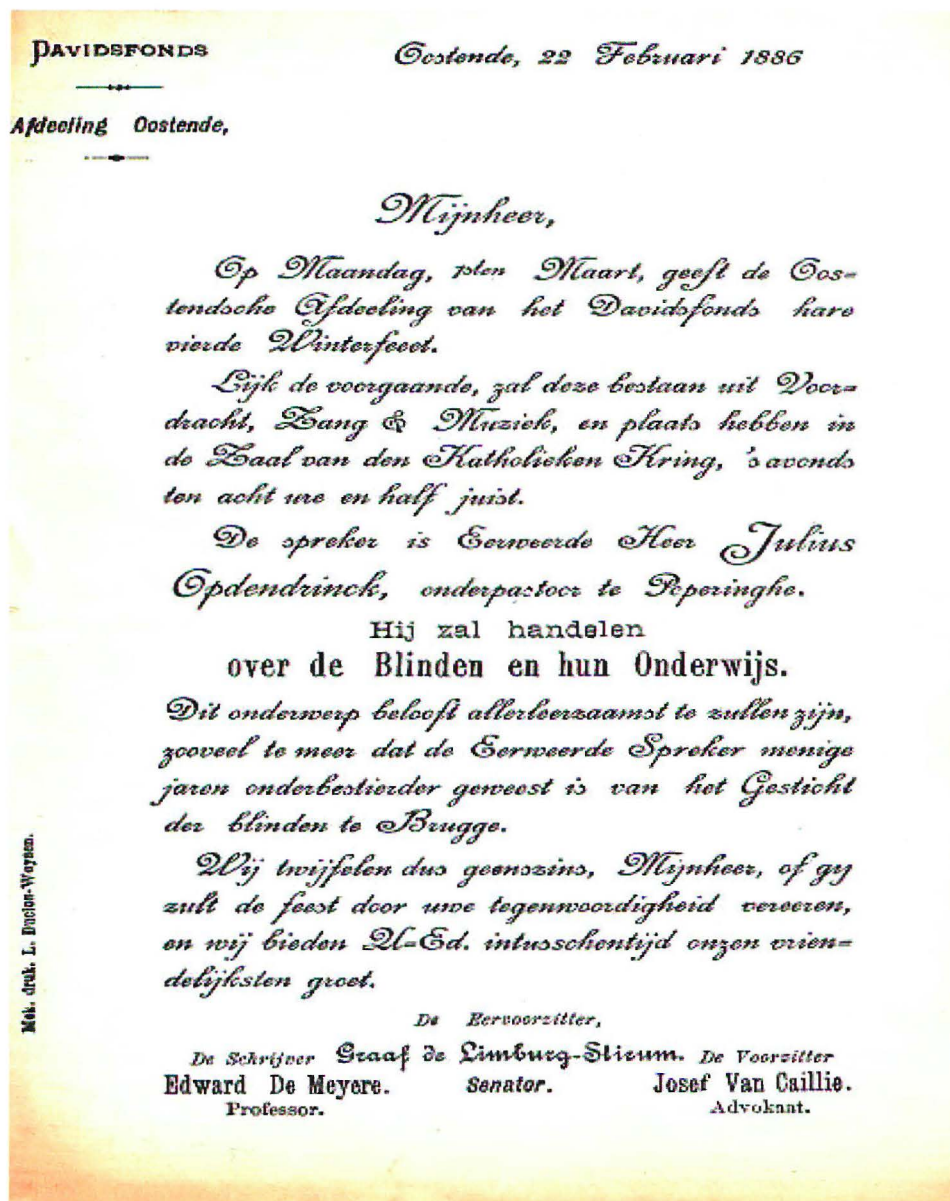
Schatbewaarder is de heer Lagast, een fotograaf die in de Vlaanderenstraat woonde.

Bestuurslid vanaf de stichting en enkele jaren secretaris is Edward De Meyere. E.H. De Meyere, professor aan het Bisschoppelijk College, is in de herfst van 1884 ook de eerste voordrachtgever in Oostende over “De oorsprong, het doel en het nut van het Davidsfonds”.

De winterfeesten die ingericht werden bestonden meestal uit muziek, voordracht en zang. Soms werd een kluchtspel opgevoerd of een kluchtzanger kwam de bijeenkomst opluisteren. Tot 1896 bestond het publiek alleen uit mannen, daarna werden ook andere gezinsleden op deze feesten uitgenodigd. Naast deze winterfeesten in Oostende, met gemiddeld meer dan 100 aanwezigen, trok de afdeling in juni 1885 naar Eernegem waar K. Beyaert uit Brugge spreekt over de toestand van het land in het algemeen en van de landbouw in het bijzonder. In september 1885 is Oudenburg aan de beurt met een voordracht door D. Minnaert uit Tielt over de vereisten van een goed landsbestuur. Over de activiteiten door Davidsfonds Oostende georganiseerd in 1886 en 1887 was zeer weinig bekend, zodanig dat er een zeker hiaat was in de reconstructie van de geschiedenis tussen 1882 en 1921.

Maar begin februari 2018, 32 jaar na publicatie van bovenvermelde geschiedenis (1), ontving ik een bericht van Davidsfonds Herdersem (Aalst). De heer André Jansegers stuurde mij vijf gescande uitnodigingen van Davidsfonds afdeling Oostende van de jaren 1886 en 1887.

Hieronder de vijf uitnodigingen, telkens voorzien van een kleine toelichting.

Plaats: Zaal van de Katholieken Kring, gelegen in de Weststraat (nu Adolf Buylstraat)

Onderwerp: De blinden en hun onderwijs

Spreker: E.H. J. Opdendrinck die "menige jaren onderbestierder van het gesticht der blinden te Brugge" was geweest

Secretaris: Edward De Meyere, professor aan het bisschoppelijk college (4)

Voorzitter: Josef Van Caillie, advocaat

Erevoorzitter: Senator Graaf de Limburg-Stirum (woonde in het kasteel van Rumbeke). (5)

Afdeeling Oostende,

Mijnheer

Op Maandag, 24 der maand, houdt de Afdeeling hare derde Winterfeest.

Zij zal plaats hebben in den Katholieken Kring, 's avonds juist om 8 ure en half, en, naar gewoonte, bestaan uit Muziek, Zang en Voordracht.

Spreker is de Eerwaarde Heer Moulact

Hij neemt voor onderwerp zijner voordracht:

EEN ZONDERLING REISJE

Het zal, wij kunnen 't u verzekeren, M., eene merkwaardige en hoogst leerrijke onderhandeling zijn.

Derhalve durven wij op uwe tegenwoordigheid rekenen, en wij bieden U intuspoeken onzen her- toelijfsten groet.

NAMENS HET BESTUUR

DE EERVOORZITTER

GRAAF DE LIMBURG-STIRUM.

DE SCHRIJVER,
G. Ostyn.

Senator

DE VOORZITTER,
Josef Van Caillie,
Advocaat.

Mek. druk. Duclos-Weynen

Plaats: Zaal van de Katholieken Kring

Spreker: Eerwaarde heer Moulact (Brugge)

Onderwerp: Een zonderling reisje (volgens een andere bron: over 'De eskimoven' ???)

Secretaris: E.H. G. Ostyn, S.T.L., onderpastoor van de Sint-Petrus en Paulusparochie. Later zal hij benoemd worden tot principaal van het college. Hij zal in 1891 de oprichting van de Vlaamsgezinde studentenvereniging, de Sint-Pietersgilde, niet tegenwerken.

De St.-Pietersgilde, afgekort S.P.G., in het West-Vlaams uitgesproken 'Spugge', was een min of meer clandestiene vereniging voor Vlaamsgezinde externen die buiten het college en zelfs buiten Oostende vergaderden. Hoewel vanuit het bisdom voortdurend Fransgezinde richtlijnen naar de colleges gezonden werden, is principaal Ostyn voor zijn Vlaams tolerante houding nooit op het matje geroepen op het bisdom. (7) (8)

Mijnheer

Op Maandag, 7 dezer maand, houdt de Afdeling hare vierde winterfeest.

Dij zal plaats hebben in den Katholischen Kring, 's avonds om 8 ure en half, in bestaan uit Muziek, Zang en Voordracht

Spreker is Mijnheer Camiel Bolle, letterkundige te Antwerpen, hij zal handelen over

Vlaanderens Heldendaden.

Op uwe tegenwoordigheid rekenende bieden wij U intusschen onzen hertelijksten groet.

NAHENS HET BESTOOR,

De Secretarissen,

De Schrijver,
G. Ostyn

Graaf de Limburg-Stirum.
Senator

De Voorzitter,
J. Van Caillie.

Plaats: Zaal van de Katholieken Kring

Spreker: mijnheer Camiel Bolle, letterkundige uit Antwerpen

Onderwerp: Vlaanderens Heldendaden.

De inhoud van deze voordracht hebben we niet kunnen vinden. (9)

Mijnheer

Zondag, 5 juni, viert de **Société Littéraire** den honderdsten verjaardag harer stichting.

Te dier gelegenheid zal er, op de Sint Jozefsplaats, kwart na 11 ure, een stoet gevormd worden, aan denwelken alle de maatschappijen onzer stad uitgenoodigd zijn te willen deelnemen.

Wij hebben besloten, M., den oproep der **Société Littéraire** te beantwoorden en verzochten U derhalve u te willen bevinden ter herberg van den heer **VANDERCYPE**, Kerkstraat, om 11 ure ten laatste.

De stoet zal de Sint Jozefsplaats verlaten juist om elf en half ure en zich, langst de Kapellestraat en Weststraat, begeven naar den Kursaal, alwaar een luisterlijk Concert zal plaats hebben, en tot hetwelk ook uw huisgezin is uitgenoodigd.

Aanveerd, M., de verzekering onzer hoogachting.

NAMENS HET BESTUUR :

De Secretarier,

De Schrijver, **Graaf de Limburg-Stirum.** De Voorzitter,
G. Oatyn **Senator.** J. VanCaillie.

De 'Société Littéraire d'Ostende' werd in 1787 gesticht. Jean-Marie Bekaert heeft een geschiedenis van deze vereniging opgemaakt. (10) Naar aanleiding van het 100-jarig bestaan werd een gedenkpenning ontworpen en gemaakt door P. Fisch, alsook werden grote feestelijkheden ingericht.

Op 5 juni werd om 11.15 uur een grote stoet gevormd op het Sint-Jozefsplein en de stoet volgde een parkoers via de St.-Jorisstraat, de Kapellestraat, het Wapenplein, de Weststraat, het Schouwburgplein, en de Leopoldlaan naar het Kursaal. 36 maatschappijen stapten in de stoet mee. De lijst van de deelnemers vermeldt volgende genootschappen: Willemsfonds, Davidsfonds, Cercle Cecilia en St.-Sebastiaansgilde.

De leden van het Davidsfonds werden verzocht tegen 11 uur te verzamelen in de herberg van de heer Vandercype, gelegen in de Kerkstraat. In het Kursaal zal een groot concert plaatsvinden waarop ook de huisgezinnen van de leden worden uitgenodigd. (11)

Verwijzingen

- (1) Jos Declercq en Fernand Vyvey: *Het Davidsfonds in Oostende van 1882 tot 1921*, Uitgave van Davidsfonds Oostende, 1986, 61 bladzijden
- (2) Davidsfonds Jaarboeken: 1880, 1882, van 1884 tot 1887, van 1889 tot 1894, van 1896
- (3) Oostendse plaatselijke pers:
La Feuille d'Ostende: van 1879 tot 1881, 1885, 1888, van 1890 tot 1895, 1900
De Duinengalm: 1896, 1920, 1921
De Zeewacht: 1897, 1919, 1920
- (4) Raymond Vancraeynest & Alfons de Groeve, *Onze-Lieve-Vrouwecollege 1842-1992*, Oostende, 1992, pp. 80-81 en p. 283
- (5) Uitnodiging van 22 februari 1886 – Winterfeest van 1 maart 1886
- (6) Uitnodiging van 1 mei 1886 – Feest van 9 mei 1886 door Davidsfonds Oostende te Leffinge
- (7) Raymond Vancraeynest & Alfons de Groeve: o.c. (1992), pp. 90-91 en p. 94
- (8) Uitnodiging van 18 januari 1887 – Winterfeest van 24 januari 1887
- (9) Uitnodiging van 3 maart 1887 – Winterfeest van 7 maart 1887
- (10) Jean-Marie Bekaert, in: *De Plate*, XXIX, 2000, pp. 107-113
- (11) Uitnodiging van 3 juni 1887 – Viering op 5 juni 1887 van honderdjarig bestaan van de Société Littéraire

Bibliografie

- Maervoet W.: *De politieke evolutie in het arrondissement Oostende (1830-1914)?* in: *Ostendiana* lustrumboek van de Vlaamse Vereniging voor familiekunde. Afdeling Oostende-Kuststreek, Oostende, 1972
- Sabbe Daniel, *Van Willemsfonds tot Davidsfonds*, Leuven, 1975
- Salsmans (P.J): *Prof. Dr. Emiel Vliebergh (1872-1925)*: Davidsfonds Leuven, 1945
- Vancraeynest Raymond & de Groeve Alfons: *Onze-Lieve-Vrouwecollege Oostende 1842-1992*, Oostende, eigen beheer Onze-Lieve-Vrouwecollege, 1992
- Vansteelandt Anne: *Taaltoestanden en Moedertaalonderricht in de Middelbare Afdeling van het Onze-Lieve-Vrouwecollege te Oostende tussen 1830 en 1940*, (2^e Kan. Geschiedenis 1977-1978) s.l.
- Wils Lode: *Honderd jaar Vlaamse Beweging, Deel 1: Geschiedenis van het Davidsfonds tot 1914*, Leuven, 1977